

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Update Minima-effectrapportage 2022: een doorkijk naar 2023

Gemeente Rotterdam

Corinne van Gaalen, Sanne Lamers

Update Minima-effectrapportage 2022: een doorkijk naar 2023

Gemeente Rotterdam

Auteurs

Corinne van Gaalen, Sanne Lamers

Nibud, december 2022

In opdracht van de gemeente Rotterdam

Inhoud

- 1. Inleiding 3
- 2. Belangrijkste wijzigingen voor 2023 4
 - 2.1 Beleid..... 4
 - 2.2 Prijzen..... 5
 - 2.3 Lonen 6
- 3. Resultaten 7
 - 3.1 Bestedingsruimte na uitgaven basispakket en
uitgaven sociale participatie 7
 - 3.2 Armoedeval..... 10
 - 3.3 Hogere energielasten 10
- 4. Conclusie 11
- Bijlage 1 | Begrotingen 13

1. Inleiding

In mei en september van 2022 heeft het Nibud het effect van het minimabeleid op het huishoudbudget van inwoners met een laag inkomen in de gemeente Rotterdam in kaart gebracht. Ondertussen is er veel gebeurd dat de koopkracht van huishoudens beïnvloedt. Zo zijn de prijzen van energie en daarvan afgeleide producten en diensten, zoals voeding aanhoudend sterk blijven stijgen.

Op Prinsjesdag is een miljardenpakket aan lastenverlichting aangekondigd voor 2023. De gemeente Rotterdam wenst gedetailleerd inzicht in de effecten van deze lastenverlichtingen om hier vroegtijdig op in te kunnen spelen. Daarom hebben we de huishoudbudgetten die we eerder dit jaar voor de gemeente Rotterdam hebben opgesteld geactualiseerd met de plannen voor volgend jaar.

We hebben het volgende gedaan:

- De hoogte van de uitkeringen geïndexeerd naar het niveau 2023, waarbij rekening is gehouden met de extra verhoging van het minimumloon;
- Rekening gehouden met een lager tarief voor de inkomstenbelasting en hogere heffingskortingen;
- Rekening gehouden met aangepaste parameters voor de landelijke toeslagen;
- De uitgaven van huishoudens geïndexeerd met de verwachte prijsstijging;
- Rekening gehouden met de invoering van een prijsplafond voor energie;
- De tegemoetkomingen vanuit het minimabeleid van de gemeente Rotterdam gehandhaafd op het niveau van 2022.

Een uitgebreide beschrijving van de veranderingen voor 2023 staat in hoofdstuk 2.

De veranderingen hebben we in kaart gebracht voor de situaties uit de minima-effectrapportage van eerder dit jaar. De saldi van de huishoudbudgetten staan weergegeven in hoofdstuk 3. Er is een vergelijking gemaakt met de situatie uit de eerdere minima-effectrapportage.

Omdat de plannen niet de definitieve situatie voor 2023 weergeven, is het beeld dat we schetsen met de nodige onzekerheden omgeven.

2. Belangrijkste wijzigingen voor 2023

In het vorige rapport werd gekeken naar de bestedingsruimte van verschillende huishoudtypen in het jaar 2022. Voor het jaar 2023 staan een aantal veranderingen op de planning.

Hieronder wordt toegelicht welke veranderingen in beleid, prijzen en lonen in 2023 een rol zullen spelen.

2.1 Beleid

Het belastingtarief in de eerste belastingschijf daalt licht en bijna alle heffingskortingen stijgen. Ook de huurtoeslag, de zorgtoeslag, de kinderbijslag en het kindgebonden budget gaan omhoog. Voor de hoogste inkomens en de zelfstandigen daalt het aantal aftrekposten.

Specifiek gaat het om de volgende veranderingen per 1 januari 2023:

Tarief eerste belastingschijf daalt en heffingskortingen stijgen

- Het tarief voor de inkomstenbelasting in de eerste schijf daalt van 37,07 procent naar 36,93 procent. Huishoudens gaan dus minder belasting betalen.
- De algemene heffingskorting stijgt met € 182 naar € 3.070 euro. Het percentage waarmee deze wordt afgebouwd blijft nagenoeg gelijk. Vanaf een inkomen van € 22.660 wordt de algemene heffingskorting afgebouwd.
- De maximale arbeidskorting stijgt met € 792 naar € 5.052. Ook hier blijft het percentage waarmee deze wordt afgebouwd nagenoeg gelijk. Na de grens € 41.895 wordt de arbeidskorting afgebouwd.
- De inkomensafhankelijke combinatiekorting stijgt, met € 160 naar € 2.694.
- Vanaf 2023 kunnen de algemene heffingskorting, arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting niet meer uitbetaald worden aan de minstverdienende partner als die geboren is na 1962. Bij AOW-huishoudens kan dit nog wel.
- De ouderenkorting voor stellen stijgt met € 109 naar € 1.835 en de alleenstaande ouderenkorting stijgt met € 29 naar € 478.
- De bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (bijdrage Zvw) voor gepensioneerden en zelfstandigen blijft nagenoeg gelijk.

Deze maatregelen zijn direct merkbaar op de loonstrook of de betaalspecificatie van de uitkering of het aanvullend pensioen.

Aftrekposten nadeliger voor hoogste inkomens en zzp'ers

- Het maximale tarief voor aftrekposten zoals de hypotheekrente, de ondernemersaftrek, de zorgkosten, etc., gaat omlaag naar het tarief van de eerste schijf (36,93 procent).
- De zelfstandigenaftrek wordt met € 1.278 verlaagd naar € 5.033.

Weinig veranderingen voor woningeigenaren

- Het eigenwoningforfait daalt van 0,45 procent naar 0,35 procent
- De bijtelling bij geen of geringe eigenwoningschuld stijgt van 13,3 procent naar 16,67 procent.

Deze maatregelen zijn merkbaar bij de belastingaangifte over 2023 in 2024, of via de voorlopige aanslag.

De toeslagen stijgen

- Het kindgebonden budget voor het eerste en het tweede kind stijgt met € 36 per maand. Vanaf het derde kind gaat het omhoog met € 44 per kind per maand. Het extra bedrag voor alleenstaande ouders (de alleenstaande ouderkop) stijgt met € 47 per maand. Ook de inkomensgrens voor het kindgebonden budget gaat omhoog.
- De kinderbijslag gaat per kwartaal met € 21 tot € 30 omhoog afhankelijk van de leeftijd van het kind.
- De huurtoeslag stijgt, omdat het deel van de huur wat huishoudens zelf moeten betalen, lager wordt. Ook gaat de maximale huurgrens met € 45 omhoog naar € 808.
- De zorgtoeslag gaat € 40 tot € 60 per maand omhoog, afhankelijk van het inkomen. Ook voor de zorgtoeslag geldt dat de inkomensgrens omhooggaat. Hierdoor krijgen meer mensen recht op zorgtoeslag.
- Financieel kwetsbare huishoudens ontvangen ook in 2023 een energietoeslag. In de gemeente Rotterdam is de doelgroep en de hoogte van deze energietoeslag nog niet exact vastgesteld. In dit rapport wordt vooruitlopend hierop uitgegaan van een energietoeslag van € 1.300 aan huishoudens met een inkomen van maximaal 120 procent van de bijstandsnorm.

Minimumloon en uitkeringen stijgen

- Het minimumloon gaat op 1 januari 2023 met 10 procent omhoog. Deze stijging komt boven op de reguliere indexatie.
- De uitkeringen die aan het minimumloon zijn gekoppeld, zoals de bijstand, de Wajong en de AOW, stijgen daardoor ook met 10 procent.
- Voor de netto bijstandsuitkering betekent dat een stijging van € 134 per maand voor gehuwden/samenwonenden en € 94 per maand voor alleenstaanden.
- De aanvullende pensioenen worden voor het eerst in jaren weer geïndexeerd.

Overige veranderingen

- Vanaf het schooljaar 2023-2024 hebben studenten weer recht op een basisbeurs. Vanwege de hoge inflatie wordt het bedrag voor uitwonende studenten extra verhoogd. Zij krijgen er elke maand € 165 bij.
- Er komt een prijsplafond om de stijging van de energierekening te compenseren.
- De collectiviteitskorting voor de basiszorgverzekering (maximaal 5 procent) verdwijnt per 1 januari. Voor de aanvullende zorgverzekering blijft de collectiviteitskorting wel bestaan.
- Huurders met een inkomen tot 120 procent van het sociaal minimum en een huur boven de € 550 (prijspeil 2020) krijgen per 1 juli 2023 een verlaging tot dat bedrag. Hier hebben we in deze berekeningen nog geen rekening mee gehouden.

2.2 Prijzen

Het overheidsbeleid is niet het enige dat verandert. In de koopkracht wordt ook rekening gehouden met prijsstijgingen. Dit zijn verwachtingen. Het is immers vooraf niet zeker hoe hoog de prijzen zullen stijgen.

De premie voor de zorgverzekering

De premie voor de basiszorgverzekering stijgt naar verwachting gemiddeld met € 11 per maand.

De overige prijzen stijgen met 5,5 procent

Het CPB verwacht dat de prijzen volgend jaar met gemiddeld 2,6 procent zullen stijgen. Dit is veel lager dan de prijsstijging zoals we die dit jaar zien. Of de inflatie daadwerkelijk zo zal uitpakken is erg onzeker. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat de prijzen ook volgend jaar nog sterk blijven stijgen.

Naast de verwachte stijging van 2,6 procent heeft het CPB ook een scenario uitgewerkt waarbij de prijzen met gemiddeld 5,5 procent stijgen. Dat is het geval wanneer de gasprijzen aanhoudend hoog blijven. Voorzichtigheidshalve gaan we in deze berekeningen uit van het hoge scenario met een inflatie van 5,5 procent.

Prijsplafond energie

Inmiddels heeft het kabinet vanaf 1 januari 2023 een prijsplafond voor energie ingesteld. Voor gas wordt het maximale tarief € 1,45 per kuub tot een verbruik van 1.200 kuub. Voor elektriciteit wordt het maximale tarief verlaagd tot € 0,40 per kWh tot een verbruik van 2.900 kWh.

Voor het energieverbruik boven het plafond betalen huishoudens en andere kleinverbruikers het tarief zoals opgenomen in het energiecontract.

In deze berekeningen rekenen we met een gemiddeld gasverbruik van 800 m³ in een flatwoning met energielabel C (huishoudens zonder kinderen) en 1.120 m³ in een tussenwoning met energielabel C (huishoudens met kinderen).

Het stroomverbruik bedraagt:

- 1-persoonshuishouden: 1.800 kWh;
- 2-persoonshuishouden: 2.810 kWh;
- 3-persoonshuishouden: 3.370 kWh;
- 4-persoonshuishouden: 3.940 kWh.

Voor het energieverbruik boven het plafond van 2.900 kWh, gaan we uit van een tarief van € 0,90 per kWh.

Momenteel wordt er nog naar oplossingen gezocht voor huishoudens die niet in aanmerking komen voor het prijsplafond, bijvoorbeeld huishoudens met blok-/stadsverwarming.

2.3 Lonen

De meeste mensen die in loondienst werken, profiteren volgend jaar waarschijnlijk van de verhoging van het cao-loon. De verwachting van het CPB is dat de lonen volgend jaar gemiddeld met 3,7 procent zullen stijgen.

Net als de prijsstijgingen is dit een gemiddelde. Niet iedereen krijgt evenveel, en ook niet direct vanaf de maand januari. Er zijn ook groepen waar het cao-loon niet stijgt. Zelfstandigen moeten zelf een tarief vaststellen.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek weergegeven.

In de tabel kijken we achtereenvolgens naar het saldo van de inkomsten en uitgaven aan het basispakket met minimaal onvermijdbare uitgaven en naar het saldo van de inkomsten en uitgaven aan het basispakket aangevuld met uitgaven aan sociale participatie. Voor beide pakketten wordt ook het verschil tussen 2022 en de verwachtingen voor 2023 weergegeven.

Een beschrijving van de uitgangspunten van de uitgavenpakketten staat in de eerdere minima-effectrapportage.

3.1 Bestedingsruimte na uitgaven basispakket en uitgaven sociale participatie

Alleenstaanden

Een alleenstaande tot de AOW-leeftijd houdt elke maand ruim € 100 meer over, oplopend naar € 143.

Op 110 procent is het verschil lager dan op 100 en 120 procent. Dat komt doordat er bij 110 procent geen recht meer is op kwijschelding, waar dat dit jaar nog wel het geval is. Dit wordt weer veroorzaakt doordat de huur- en zorgtoeslag flink stijgen, waardoor de betalingscapaciteit voor de kwijschelding toeneemt.

Op 130 procent is het verschil lager dan op de andere inkomensniveaus. Dit heeft te maken met de energietoeslag. In 2022 werd de energietoeslag toegekend aan huishoudens met een inkomen tot en met 140 procent, volgend jaar is er een toeslag van naar verwachting € 1.300 voor huishoudens met een inkomen tot en met 120 procent.

Bij de alleenstaanden vanaf de AOW-leeftijd zien we een stijging tussen de € 142 en € 160 per maand. Alleen op 130 procent is de stijging lager (ruim € 100), doordat er in 2023 bij dat inkomensniveau mogelijk geen recht meer is op energietoeslag.

Alleenstaande ouders

De grote verhoging van het kindgebonden budget en de kinderbijslag zorgt ervoor dat het saldo voor de alleenstaanden met twee jonge kinderen fors toeneemt met gemiddeld bijna € 250 per maand.

Hierbij is echter nog geen rekening gehouden met de hogere tarieven voor kinderopvang. Diverse kinderopvangorganisaties hebben aangekondigd dat hun tarieven volgend jaar fors stijgen. Als we rekening houden met een tariefstijging van 10 procent, dan zal de gemiddelde vooruitgang rond de € 150 per maand liggen.

Voor alleenstaanden met twee oudere kinderen neemt het saldo iets minder toe dan voor alleenstaanden met twee jonge kinderen, gemiddeld € 245. De prijsstijging voor voeding komt harder aan voor huishoudens met oudere kinderen dan voor huishoudens met jongere kinderen, doordat oudere kinderen meer eten dan jongere kinderen.

Paren zonder kinderen

Bij de paren zonder kinderen zien we een vergelijkbaar patroon als bij de alleenstaanden zonder kinderen. De paren zonder kinderen gaan er gemiddeld ruim € 145 per maand op vooruit. Op 110 en 130 procent zijn de verschillen kleiner dan op 100 en 120 procent. Hier doen zich dezelfde verschijnselen voor als bij de alleenstaande tot de AOW-leeftijd: op 110 procent is er geen recht meer op kwijschelding van lokale lasten en op 130 procent komt men mogelijk niet (meer) in aanmerking voor de energietoeslag.

Het oudere echtpaar gaat er iets meer op vooruit, gemiddeld € 155 per maand. Vanwege het hogere normbedrag is er in 2023 ook op 110 procent nog recht op kwijschelding van lokale lasten.

Paren met kinderen

Het paar met twee jonge kinderen gaat er gemiddeld € 205 per maand op vooruit. Net als bij de alleenstaande met kinderen gaat het paar met twee oudere kinderen er minder op vooruit dan met twee jonge kinderen, gemiddeld € 195 per maand. Ook hier zien we het effect van de prijsstijging van voeding.

Het paar met twee oudere kinderen kon op alle onderzochte inkomensniveaus uit de eerdere rapportage niet alle uitgaven inclusief sociale participatie betalen. Dat is volgend jaar naar verwachting wel het geval. Ook bij het paar met jonge kinderen zullen zich geen tekorten voordoen (dit jaar was dit op bijstandsniveau nog wel het geval).

Zelfstandig wonende 18-jarigen

De tekorten van een zelfstandig wonende 18-jarige zullen in 2023 lager zijn dan in 2022. Bij een huur van € 550 scheelt dit bijna € 50 per maand voor een jongere die bijstand of studiefinanciering ontvangt. Een 18-jarige met een fulltime baan gaat er € 130 op vooruit. Bij een lager huur, van € 400, zijn de verschillen ruim € 10 hoger.

Door de stijging van minimumloon gaan werkende 18-jarigen er meer op vooruit dan 18-jarigen met een bijstandsuitkering of studiefinanciering. De bijstandsnorm stijgt weliswaar mee met het minimumloon, maar omdat de norm voor 18- tot 21-jarigen vrij laag is, heeft dit minder effect.

Ondanks het positieve verschil met 2022, krijgt een zelfstandig wonende 18-jarige ook in 2023 de begroting niet rond, of hij/zij nu bijstand ontvangt, werkt tegen het minimumjeugdloon of studiefinanciering ontvang. Met een lagere huur van € 400, waarvoor wel huurtoeslag kan worden ontvangen, kan de 18-jarige met het minimumloon net de basisuitgaven voldoen. Er is echter geen ruimte voor sociale participatie.

We zien dus in deze, en voorgaande, rapportages grote tekorten bij zelfstandig wonende 18-jarigen. Een zelfstandig wonende 18-jarige die studeert, zou het tekort (deels) kunnen opvangen door naast de studie ook te werken. Verder geldt in zijn algemeenheid een onderhoudsplicht van ouders voor hun kinderen tot 21 jaar. Dit betekent dat ouders verantwoordelijk zijn voor onderdak, kleding, voeding, scholing en medische hulp voor hun kinderen.

Niet alle jongeren tot 21 jaar kunnen op de onderhoudsplicht van hun ouders terugvallen. Deze jongeren kunnen in de gemeente Rotterdam in aanmerking komen voor een aanvulling vanuit de bijzondere bijstand voor levensonderhoud: 'De Aanvullende Bijstand', ofwel 'DAB'. Uitgangspunt van DAB is dat de hoogte van totale inkomen van deze jongvolwassen (waaronder inbegrepen de DAB-uitkering) niet het netto minimumjeugdloon van de respectievelijke leeftijd overstijgt, en ook nooit meer mag bedragen dan de bijstandsnorm voor een 21-jarige.

De hoogte van DAB bedraagt voor 18-jarigen € 578,47. Dat betekent dat zelfstandig wonende 18-jarigen, die niet kunnen terugvallen op de onderhoudsplicht van hun ouders, nog steeds de begroting niet helemaal rond kunnen krijgen. Bij een huur van € 400 kunnen de basisuitgaven worden voldaan, maar niet de kosten voor sociale participatie. Bij een hogere huur is er ook te weinig inkomen om alle basisuitgaven te voldoen.

Tabel 1: Saldo inkomsten en uitgaven 2023 – 2022

		jan-23		jul-22		Verschil 2022 - 2023	
a. Alleenstaande		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	227	€ 117	€ 93	€ -11	€ 133	€ 128
110%	€	248	€ 138	€ 137	€ 33	€ 111	€ 106
120%	€	368	€ 258	€ 219	€ 115	€ 149	€ 143
130%	€	371	€ 261	€ 263	€ 160	€ 107	€ 102
b. Alleenstaande oudere		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	498	€ 392	€ 351	€ 251	€ 147	€ 142
110%	€	532	€ 426	€ 372	€ 272	€ 160	€ 154
120%	€	604	€ 494	€ 438	€ 335	€ 165	€ 160
130%	€	580 ↓	€ 471 ↓	€ 474	€ 370	€ 106	€ 101
c. Eenoudergezin met 2 jonge kinderen (3 & 5 jaar)		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	625	€ 433	€ 365	€ 184	€ 260	€ 250
110%	€	653	€ 462	€ 385	€ 203	€ 269	€ 259
120%	€	773	€ 575	€ 491	€ 303	€ 282	€ 272
130%	€	810	€ 600	€ 581	€ 382	€ 229	€ 218
d. Eenoudergezin met 2 oudere kinderen (14 & 16 jaar)		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	488	€ 301	€ 238	€ 61	€ 251	€ 240
110%	€	536	€ 349	€ 275	€ 99	€ 261	€ 251
120%	€	688	€ 501	€ 413	€ 236	€ 275	€ 265
130%	€	659 ↓	€ 432 ↓	€ 416	€ 203 ↓	€ 242	€ 230
e. Paar zonder kinderen		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	237	€ 61	€ 87	€ -80	€ 150	€ 141
110%	€	306	€ 130	€ 178	€ 11	€ 128	€ 119
120%	€	420	€ 244	€ 221	€ 54	€ 199	€ 190
130%	€	382 ↓	€ 206 ↓	€ 236	€ 69	€ 146	€ 137
f. Ouder paar		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	530	€ 358	€ 376	€ 212	€ 155	€ 145
110%	€	572	€ 400	€ 381	€ 217	€ 191	€ 182
120%	€	669	€ 493	€ 496	€ 329	€ 172	€ 163
130%	€	677	€ 501	€ 537	€ 370	€ 140	€ 131
g. Paar met 2 jonge kinderen (3 & 5 jaar)		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	413	€ 154	€ 202	€ -42	€ 210	€ 197
110%	€	494	€ 236	€ 293	€ 49	€ 201	€ 187
120%	€	578	€ 313	€ 319	€ 69	€ 258	€ 245
130%	€	529 ↓	€ 252 ↓	€ 324	€ 61 ↓	€ 205	€ 190
h. Paar met 2 oudere kinderen (14 & 16 jaar)		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
100%	€	301	€ 47	€ 100	€ -140	€ 201	€ 187
110%	€	382	€ 128	€ 190	€ -50	€ 192	€ 178
120%	€	482	€ 229	€ 233	€ -7	€ 249	€ 235
130%	€	386 ↓	€ 93 ↓	€ 191 ↓	€ -85 ↓	€ 195	€ 179
i. Zelfstandig wonende 18-jarige, huur 550 euro		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
Bijstand	€	-908	€ -1.017	€ -962	€ -1.066	€ 54	€ 48
Minimumloon	€	-291	€ -401	€ -427	€ -531	€ 136	€ 130
Studiefinanciering	€	-528	€ -637	€ -579	€ -683	€ 51	€ 46
j. Zelfstandig wonende 18-jarige, huur 400 euro		saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	saldo na basispakket	saldo na basispakket en participatie	verschil na basispakket	verschil na basispakket en participatie
Bijstand	€	-584	€ -693	€ -650	€ -754	€ 66	€ 60
Minimumloon	€	33	€ -77	€ -115	€ -219	€ 148	€ 142
Studiefinanciering	€	-204	€ -313	€ -267	€ -371	€ 63	€ 58

3.2 Armoedeval

In 2023 doen zicht iets meer armoedevallen voor dan in 2022. Alleenstaande ouderen, eenoudergezinnen met oudere kinderen en paren onder de AOW-leeftijd (zowel met als zonder kinderen) hebben op 130 procent minder bestedingsruimte dan op 120 procent. Deze armoedeval wordt veroorzaakt door het wegvallen van het recht op energietoeslag bij een inkomen hoger dan 120 procent. Hierbij wordt dus ervan uitgegaan dat de groep met een inkomen hoger dan 120 procent geen recht heeft op de energietoeslag van 2023. Dit scheelt maandelijks € 108 (€ 1.300/12).

In 2022 leidde dit niet bij alle genoemde huishoudtypen tot een armoedeval, omdat de energietoeslag toen werd uitgekeerd aan huishoudens met een inkomen tot en met 140 procent van de geldende bijstandsnorm.

3.3 Hogere energielasten

In dit onderzoek is uitgegaan van een woning met energielabel C. Huishoudens in een woning met een ongunstiger energielabel, bijvoorbeeld F of G, kunnen met hogere energielasten te maken krijgen, wat resulteert in een lager saldo.

Het prijsplafond zoals dat vanaf januari 2023 ingaat, geldt tot een verbruik van 1.200 m³ gas en 2.900 kWh stroom per jaar. Voor het energieverbruik boven het plafond betalen huishoudens het tarief zoals opgenomen in het energiecontract.

Gemiddeld komt het gasverbruik van een flatwoning met label F of G niet boven het plafond uit. Voor een tussenwoning gebouwd vóór het jaar 2000 is dat wel het geval. Het gemiddelde verbruik bedraagt dan 1.329 m³ in plaats van 1.120 m³ met label C. Dat betekent € 10 hogere kosten per maand tot het plafond, namelijk $(1.200 - 1.120) * 1,45/12$. Daarboven hangt het af van het markttarief. Het gemiddelde tarief van diverse energiemaatschappijen ligt momenteel op € 3 voor gas. Voor het deel boven het plafond betaalt deze klant dan € 32, namelijk $(1.329 - 1.200) * 3/12$. Een huishouden in een tussenwoning met label F of G is dan zo'n € 42 per maand duurder uit dan in een woning met label C. De lastenverlichting in 2023 zorgt ervoor dat alle voorbeeldhuishoudens dat kunnen betalen (met uitzondering van de 18-jarige, die toch al met tekorten te maken heeft).

Knelpunten kunnen blijven bestaan voor huishoudens die een extreem hoog energieverbruik hebben. Zo berichtte het NRC begin oktober over de situatie van Hayat Afkyr¹. Vanwege haar chronische ziekte verbruikt zij drie keer zoveel als een gemiddelde alleenstaande: meer dan 6.000 kWh per jaar. Zij zal er door het prijsplafond weliswaar op vooruitgaan, maar blijft alsnog flink meer betalen dan een gemiddeld persoon.

In de gemeente Rotterdam kan in dit soort gevallen individuele bijzondere bijstand worden aangevraagd: mensen met een bovengemiddeld hoog energieverbruik als gevolg van een medische aandoening komen in aanmerking voor een tegemoetkoming van de gemeente. De gemeente Rotterdam heeft dus ook oog voor deze doelgroep.

¹ "Chronisch zieken hebben weinig baat bij prijsplafond", NRC, 5 oktober 2022

4. Conclusie

In deze analyse hebben we gekeken naar het effect van de maatregelen uit het Belastingplan 2023 dat het kabinet met Prinsjesdag heeft bekendgemaakt.

We hebben de Minima-effectrapportage die we in de tweede helft van dit jaar hebben uitgevoerd voor de gemeente Rotterdam geüpdatet. We hebben hierbij rekening gehouden met een verwachte prijsstijging in 2023 van 5,5 procent zoals het CPB dat inschat in hun negatieve scenario. De regelingen uit het minimabeleid van de gemeente Rotterdam hebben we gelijk gehouden aan 2022.

Omdat de plannen niet de definitieve situatie voor 2023 weergeven, is het beeld dat we schetsen met de nodige onzekerheden omgeven. De belangrijkste onzekerheid betreft de prijsontwikkeling. Alhoewel we met een gemiddelde prijsstijging van 5,5 procent aan de hoge kant zitten, moeten we afwachten hoe de inflatie zich uiteindelijk ontwikkelt.

We zien dat de meeste huishoudens zonder kinderen met een inkomen tot 130 procent van het minimum er volgend jaar tussen de € 100 en € 200 per maand op vooruitgaan. Huishoudens met twee kinderen gaan er naar verwachting € 175 tot € 275 per maand op vooruit.

De vooruitgang komt vooral door de extra verhoging van het minimumloon wat doorwerkt in de bijstandsnorm en de AOW-uitkering. Daarnaast gaan de heffingskortingen vrij fors omhoog en stijgen de toeslagen. Hierdoor komt geen van de onderzochte situaties meer te kort en kunnen zij allemaal de minimale uitgaven betalen.

Uitzondering zijn zelfstandig wonende 18-jarigen. Ook deze groep gaat erop vooruit, maar de tekorten zijn te groot om door de maatregelen volledig gecompenseerd te worden.

De alleenstaande tot de AOW-leeftijd houdt op bijstandsniveau € 117 per maand over nadat alle minimale uitgaven inclusief sociale participatie zijn gedaan. Dit loopt op tot € 261 bij een inkomen van 130 procent. Voor het paar zonder kinderen tot de AOW-leeftijd is dat respectievelijk € 61 en € 206.

Vanaf de AOW-leeftijd blijft er veel meer over. Dat komt doordat de AOW-uitkering en de bijstandsnorm vanaf de AOW-leeftijd hoger is dan de bijstandsuitkering tot de AOW-leeftijd.

De alleenstaande ouder met twee kinderen heeft meer bestedingsruimte dan de alleenstaande zonder kinderen. Dat komt doordat het kindgebonden budget een hoog bedrag is dat stijgt in 2023.

Het paar met twee jonge kinderen heeft net als de alleenstaande meer bestedingsruimte dan het paar zonder kinderen. Ook dit komt door de kinderbijslag en het kindgebonden budget.

Het paar met twee oudere minderjarige kinderen heeft weliswaar minder bestedingsruimte dan het paar met twee jonge kinderen, maar door de lastenverlichting is er volgend jaar geen tekort meer op de begroting.

Zelfstandig wonende 18-jarigen die niet op de onderhoudsplicht van hun ouders kunnen terugvallen, kunnen ook in 2023 de maandbegroting niet rond krijgen, als zij ook de kosten van sociale participatie moeten bekostigen. De tekorten zijn wel kleiner dan in 2022.

Ten slotte hebben we gekeken naar het effect van het prijsplafond op energie. Dat betekent een verbetering voor de meeste huishoudens.

Huishoudens die boven het plafond uitkomen, zullen voor het meerdere het markttarief betalen. Huishoudens in een energie-onzuinige flatwoning met label F of G zullen met een gemiddeld gasverbruik niet boven het plafond uitkomen. Voor huishoudens in een wat oudere tussenwoning is dat wel het geval. Een voorbeeldberekening laat zien dat zij gemiddeld genomen € 42 per maand meer betalen dan in een woning met label C. Door de lastenverlichting in 2023 kunnen de meeste voorbeeldhuishoudens dit extra bedrag betalen. Uitzondering is de zelfstandig wonende 18-jarige, maar deze groep heeft ook zonder hogere energielasten al te maken met tekorten.

Huishoudens die bijvoorbeeld door een chronische ziekte een erg hoog energieverbruik hebben, zullen ondanks de lastenverlichting en het prijsplafond de hoge marktprijzen niet zonder meer kunnen betalen. In de gemeente Rotterdam is voor dit soort huishoudens een tegemoetkoming in de vorm van bijzondere bijstand mogelijk.

Hoewel de uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat de meeste onderzochte huishoudens hun maandbegroting rond kunnen krijgen, wil dat niet zeggen dat alle huishoudens in Rotterdam gemakkelijk rond kunnen komen. In deze rapportage gaan we uit van een aantal voorwaarden aan de begrotingen:

- 1. Men moet zeer goed met geld kunnen omgaan;*
- 2. Men moet alle inkomensondersteuning aanvragen waar men recht op heeft;*
- 3. Men moet geen of zeer beperkt te maken hebben met persoonlijk onvermijdbare uitgaven. Dit geldt voor bijvoorbeeld mensen met een hogere huur dan hier opgenomen, en nu ook zeker voor mensen met een noodgedwongen hogere energierekening, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een slecht geïsoleerde woning.*

Kijkend naar deze voorwaarden kan gesteld worden dat er heel veel verwacht wordt van huishoudens met een laag inkomen.

Daar komt bij dat een aantal regelingen, die in dit onderzoek zijn meegenomen, tijdelijk van aard zijn. Dit geldt voor het prijsplafond voor energie en voor de energietoeslag. Ook de stijging van het kindgebonden budget is niet structureel. Het vooruitzicht voor huishoudens met een laag inkomen is daarom nog met de nodige onzekerheid omgeven.

Bijlage 1 | Begrotingen

In de volgende tabellen zijn de begrotingen van de verschillende voorbeeldhuishoudens opgenomen. Bovenaan staan de inkomsten en daaronder de uitgaven aan het basispakket en aan sociale participatie. Het basispakket is verdeeld in vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven. In de begrotingen zijn landelijke en lokale inkomensondersteunende maatregelen van de gemeente verwerkt. De uitgavenposten waar lokale tegemoetkomingen tegenover staan zijn aangeduid. De bedragen worden weergegeven in hele euro's, waardoor optellingen een euro te laag of te hoog kunnen lijken.

a. Alleenstaande

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1196	1315	1435	1554
zorgtoeslag	154	154	154	154
huurtoeslag	353	353	353	345
kinderbijslag	0	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	1703	1822	1942	2053
VASTE LASTEN				
huur	647	647	647	647
gas	24 ••	24 ••	24 ••	132
elektriciteit	9	9	9	9
water	10	10	10	10
gemeentelijke heffingen	6 •	25	25	25
waterschapshoeffingen	4 •	13	13	13
telefoon, televisie, internet	69	69	69	69
zorgverzekering	207	207	207	207
overige verzekeringen	23	23	23	23
onderwijs	0	0	0	0
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	2	2	2	2
vervoer	18	18	18	18
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1020	1118	1118	1226
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	58	58	58	58
inboedel	77	77	77	77
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	6	6	6	6
eigen risico zorgverzekering	4	4	4	4
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	171	171	171	171
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	250	250	250	250
was- en schoonmaakmiddelen	7	7	7	7
persoonlijke verzorging	22	22	22	22
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	5	5	5	5
totaal huishoudelijke uitgaven	285	285	285	285
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	1476	1574	1574	1683
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	227	248	368	371
SOCIALE PARTICIPATIE	110	110	110	110
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	117	138	258	261

* Deze posten vallen onder het restpakket
Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven
• Verminderd met de kwijtschelding
•• Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

b. Alleenstaande oudere

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1430	1464	1597	1730
zorgtoeslag	154	154	154	154
huurtoeslag	355	355	355	307
kinderbijslag	0	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	1939	1973	2106	2191
VASTE LASTEN				
huur	647	647	647	647
gas	38 **	38 **	38 **	147
elektriciteit	10	10	10	10
water	11	11	11	11
gemeentelijke heffingen	6 •	6 •	25	25
waterschapshoeffingen	4 •	4 •	13	13
telefoon, televisie, internet	69	69	69	69
zorgverzekering	207	207	207	207
overige verzekeringen	13	13	13	13
onderwijs	0	0	0	0
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	2	2	2	2
vervoer	1 **	1 **	10 **	10 **
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	0	0	0
totaal vaste lasten	1010	1010	1046	1154
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	33 **	33 **	58	58
inboedel	77	77	77	77
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	9	9	9	9
eigen risico zorgverzekering	4	4	4	4
eigen bijdragen/betalingen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	149	149	174	174
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	249	249	249	249
was- en schoonmaakmiddelen	7	7	7	7
persoonlijke verzorging	21	21	21	21
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	5	5	5	5
totaal huishoudelijke uitgaven	282	282	282	282
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	1441	1441	1502	1611
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	498	532	604	580
SOCIALE PARTICIPATIE	106 **	106 **	110	110
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	392	426	494	471

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

c. Eenoudergezin met 2 jonge kinderen (3 & 5 jaar)

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1196	1575	1713	1845
zorgtoeslag	154	154	154	154
huurtoeslag	383	383	383	383
kinderbijslag	179	179	179	179
kindgebonden budget	586	265	265	265
kinderopvangtoeslag	0	746	1119	1119
voorlopige aanslag	0	93	107	126
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2498	3396	3920	4072
VASTE LASTEN				
huur	694	694	694	694
gas	58 **	58 **	58 **	167
elektriciteit	74	74	74	74
water	18	18	18	18
gemeentelijke heffingen	8 •	32	32	32
waterschapshoeffingen	13 •	22	22	22
telefoon, televisie, internet	69	69	69	69
zorgverzekering	207	207	207	207
overige verzekeringen	29	29	29	29
onderwijs	0 **	0 **	5 **	11
kinderopvang	12	777	1166	1166
contributies en abonnementen	2	2	2	2
vervoer	25 **	25 **	29	29
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1210	2079	2476	2591
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	107 **	107 **	115	115
inboedel	95	95	95	95
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	6	6	6	6
eigen risico zorgverzekering	4	4	4	4
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	239	239	247	247
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	350	350	350	350
was- en schoonmaakmiddelen	11	11	11	11
persoonlijke verzorging	52	52	52	52
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	11	11	11	11
totaal huishoudelijke uitgaven	424	424	424	424
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	1873	2742	3148	3262
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	625	653	773	810
SOCIALE PARTICIPATIE	192 **	192 **	198 **	211
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	433	462	575	600

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

- Verminderd met de kwijtschelding
- ** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

d. Eenoudergezin met 2 oudere kinderen (14 & 16 jaar)

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1196	1668	1820	1971
zorgtoeslag	154	154	154	148
huurtoeslag	383	383	383	377
kinderbijslag	256	256	256	256
kindgebonden budget	648	327	327	324
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2637	2788	2940	3077
VASTE LASTEN				
huur	694	694	694	694
gas	58 **	58 **	58 **	167
elektriciteit	74	74	74	74
water	18	18	18	18
gemeentelijke heffingen	8 •	32	32	32
waterschapsheffingen	13 •	22	22	22
telefoon, televisie, internet	79	79	79	79
zorgverzekering	207	207	207	207
overige verzekeringen	29	29	29	29
onderwijs	32 **	32 **	32 **	84 **
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	2	2	2	2
vervoer	37 **	37 **	37 **	43 **
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1252	1356	1356	1522
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	120 **	120 **	120 **	120 **
inboedel	104	104	104	104
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	6	6	6	6
eigen risico zorgverzekering	4	4	4	4
eigen bijdragen/betalings zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	261	261	261	261
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	545	545	545	545
was- en schoonmaakmiddelen	11	11	11	11
persoonlijke verzorging	67	67	67	67
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	11	11	11	11
totaal huishoudelijke uitgaven	634	634	634	634
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	2148	2252	2252	2418
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	488	536	688	659
SOCIALE PARTICIPATIE	187 **	187 **	187 **	226 **
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	301	349	501	432

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

- Verminderd met de kwijtschelding
- ** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

e. Paar zonder kinderen

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1708	1879	2050	2221
zorgtoeslag	263	263	239	200
huurtoeslag	353	353	321	259
kinderbijslag	0	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2324	2495	2610	2680
VASTE LASTEN				
huur	647	647	647	647
gas	24 ••	24 ••	24 ••	132
elektriciteit	39	39	39	39
water	14	14	14	14
gemeentelijke heffingen	7 •	30	30	30
waterschapshoeffingen	13 •	22	22	22
telefoon, televisie, internet	79	79	79	79
zorgverzekering	415	415	415	415
overige verzekeringen	37	37	37	37
onderwijs	0	0	0	0
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	8	8	8	8
vervoer	37	37	37	37
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1320	1422	1422	1530
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	115	115	115	115
inboedel	91	91	91	91
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	11	11	11	11
eigen risico zorgverzekering	8	8	8	8
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	251	251	251	251
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	454	454	454	454
was- en schoonmaakmiddelen	9	9	9	9
persoonlijke verzorging	45	45	45	45
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	8	8	8	8
totaal huishoudelijke uitgaven	516	516	516	516
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	2087	2189	2189	2298
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	237	306	420	382
SOCIALE PARTICIPATIE	176	176	176	176
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	61	130	244	206

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

- Verminderd met de kwijtschelding
- Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

f. Ouder paar

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1946	1988	2169	2349
zorgtoeslag	263	263	244	217
huurtoeslag	356	356	356	319
kinderbijslag	0	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2565	2607	2769	2885
VASTE LASTEN				
huur	647	647	647	647
gas	38 **	38 **	38 **	147
elektriciteit	44	44	44	44
water	16	16	16	16
gemeentelijke heffingen	7 •	7 •	30	30
waterschapshoeffingen	13 •	13 •	22	22
telefoon, televisie, internet	79	79	79	79
zorgverzekering	415	415	415	415
overige verzekeringen	17	17	17	17
onderwijs	0	0	0	0
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	8	8	8	8
vervoer	11 **	11 **	19 **	19 **
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	0	0	0
totaal vaste lasten	1294	1294	1334	1443
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	90 **	90 **	115	115
inboedel	91	91	91	91
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	14	14	14	14
eigen risico zorgverzekering	8	8	8	8
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	229	229	254	254
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	452	452	452	452
was- en schoonmaakmiddelen	9	9	9	9
persoonlijke verzorging	42	42	42	42
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	8	8	8	8
totaal huishoudelijke uitgaven	512	512	512	512
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	2035	2035	2100	2208
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	530	572	669	677
SOCIALE PARTICIPATIE	172 **	172 **	176	176
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	358	400	493	501

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

g. Paar met 2 jonge kinderen (3 & 5 jaar)

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1708	1879	2050	2221
zorgtoeslag	263	263	239	200
huurtoeslag	383	383	351	289
kinderbijslag	179	179	179	179
kindgebonden budget	265	265	265	265
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2798	2969	3084	3154
VASTE LASTEN				
huur	694	694	694	694
gas	58 **	58 **	58 **	167
elektriciteit	112	112	112	112
water	21	21	21	21
gemeentelijke heffingen	8 •	18 •	32	32
waterschapshoeffingen	13 •	22	22	22
telefoon, televisie, internet	79	79	79	79
zorgverzekering	415	415	415	415
overige verzekeringen	41	41	41	41
onderwijs	0 **	0 **	5 **	11
kinderopvang	12	12	12	16
contributies en abonnementen	8	8	8	8
vervoer	43 **	43 **	47	47
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1504	1594	1617	1735
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	158 **	158 **	166	166
inboedel	112	112	112	112
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	11	11	11	11
eigen risico zorgverzekering	8	8	8	8
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	315	315	323	323
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	465	465	465	465
was- en schoonmaakmiddelen	13	13	13	13
persoonlijke verzorging	74	74	74	74
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	14	14	14	14
totaal huishoudelijke uitgaven	566	566	566	566
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	2385	2475	2506	2625
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	413	494	578	529
SOCIALE PARTICIPATIE	258 **	258 **	264 **	277
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	154	236	313	252

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

h. Paar met 2 oudere kinderen (14 & 16 jaar)

	100%	110%	120%	130%
INKOMSTEN				
netto loon/uitkering	1708	1879	2050	2221
zorgtoeslag	263	263	239	200
huurtoeslag	383	383	351	289
kinderbijslag	256	256	256	256
kindgebonden budget	327	327	327	327
kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
totaal inkomsten	2937	3108	3223	3293
VASTE LASTEN				
huur	694	694	694	694
gas	58 **	58 **	58 **	167
elektriciteit	112	112	112	112
water	21	21	21	21
gemeentelijke heffingen	8 •	18 •	32	32
waterschapsheffingen	13 •	22	22	22
telefoon, televisie, internet	89	89	89	89
zorgverzekering	415	415	415	415
overige verzekeringen	41	41	41	41
onderwijs	32 **	32 **	32 **	84 **
kinderopvang	0	0	0	0
contributies en abonnementen	8	8	8	8
vervoer	55 **	55 **	55 **	61 **
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	70	70
totaal vaste lasten	1547	1636	1650	1816
RESERVERINGSUITGAVEN				
kleding en schoenen	171 **	171 **	171 **	171 **
inboedel	120	120	120	120
onderhoud huis en tuin	26	26	26	26
zelfzorgmiddelen	11	11	11	11
eigen risico zorgverzekering	8	8	8	8
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	337	337	337	337
Huishoudelijke uitgaven				
voeding	636	636	636	636
was- en schoonmaakmiddelen	13	13	13	13
persoonlijke verzorging	89	89	89	89
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
huisdieren	*	*	*	*
roken	*	*	*	*
diversen	14	14	14	14
totaal huishoudelijke uitgaven	752	752	752	752
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	2636	2726	2740	2906
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	301	382	482	386
SOCIALE PARTICIPATIE	254 **	254 **	254 **	293 **
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	47	128	229	93

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

- Verminderd met de kwijtschelding
- ** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

i. Zelfstandig wonende 18-jarige, huur 550 euro

	Bijstand	Minimumloon	Studiefinanciering
INKOMSTEN			
netto loon/uitkering	295	1010	890
zorgtoeslag	154	154	154
huurtoeslag	0	0	0
kinderbijslag	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0
totaal inkomsten	449	1164	1044
VASTE LASTEN			
huur	550	550	550
gas	24 ••	24 ••	24 ••
elektriciteit	9	9	9
water	10	10	10
gemeentelijke heffingen	6 •	25	25
waterschapshoeffingen	4 •	13	13
telefoon, televisie, internet	69	69	69
zorgverzekering	169	169	169
overige verzekeringen	23	23	23
onderwijs	0	0	187
kinderopvang	0	0	0
contributies en abonnementen	2	2	2
vervoer	18	18	18
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	0
totaal vaste lasten	884	983	1099
RESERVERINGSUITGAVEN			
kleding en schoenen	58	58	58
inboedel	77	77	77
onderhoud huis en tuin	26	26	26
zelfzorgmiddelen	6	6	6
eigen risico zorgverzekering	21	21	21
eigen bijdragen/betalingen zorg	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	188	188	188
Huishoudelijke uitgaven			
voeding	250	250	250
was- en schoonmaakmiddelen	7	7	7
persoonlijke verzorging	22	22	22
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0
huisdieren	*	*	*
roken	*	*	*
diversen	5	5	5
totaal huishoudelijke uitgaven	285	285	285
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	1357	1455	1572
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	-908	-291	-528
SOCIALE PARTICIPATIE	110	110	110
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	-1017	-401	-637

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

•• Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

j. Zelfstandig wonende 18-jarige, huur 400 euro

	Bijstand	Minimumloon	Studiefinanciering
INKOMSTEN			
netto loon/uitkering	295	1010	890
zorgtoeslag	154	154	154
huurtoeslag	174	174	174
kinderbijslag	0	0	0
kindgebonden budget	0	0	0
kinderopvangtoeslag	0	0	0
voorlopige aanslag	0	0	0
forfaitaire vergoeding	0	0	0
totaal inkomsten	623	1338	1218
VASTE LASTEN			
huur	400	400	400
gas	24 ••	24 ••	24 ••
elektriciteit	9	9	9
water	10	10	10
gemeentelijke heffingen	6 •	25	25
waterschapshoeffingen	4 •	13	13
telefoon, televisie, internet	69	69	69
zorgverzekering	169	169	169
overige verzekeringen	23	23	23
onderwijs	0	0	187
kinderopvang	0	0	0
contributies en abonnementen	2	2	2
vervoer	18	18	18
levensonderhoud anderen/betalingsverplichtingen	*	*	*
werkgerelateerde kosten	0	70	0
totaal vaste lasten	734	833	949
RESERVERINGSUITGAVEN			
kleding en schoenen	58	58	58
inboedel	77	77	77
onderhoud huis en tuin	26	26	26
zelfzorgmiddelen	6	6	6
eigen risico zorgverzekering	21	21	21
eigen bijdragen/betalen zorg	0	0	0
vrijetijdsuitgaven	*	*	*
totaal reserveringsuitgaven	188	188	188
Huishoudelijke uitgaven			
voeding	250	250	250
was- en schoonmaakmiddelen	7	7	7
persoonlijke verzorging	22	22	22
huishoudelijke dienstverlening	0	0	0
huisdieren	*	*	*
roken	*	*	*
diversen	5	5	5
totaal huishoudelijke uitgaven	285	285	285
TOTAAL UITGAVEN BASISPAKKET	1207	1305	1422
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	-584	33	-204
SOCIALE PARTICIPATIE	110	110	110
BESCHIKBAAR NA BASIS- EN PARTICIPATIE	-693	-77	-313

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

- Verminderd met de kwijtschelding
- Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten